

הרי תנן במשנתנו: **נוטל אדם את בנו בחצר והאבן בידו**. הרי שטלטול המוקצה מתייחס לבן ולא לאביו, ולא כרבא האומר שמייחסים את הוצאת הכיס למוציא התינוק!

אמרי דבי רבי ינאי: אין היתר טלטול התינוק עם האבן במשנתנו משום שאין בזה איסור מוקצה כלל, אלא משנתנו עוסקת ב**תינוק שיש לו גיעגועין על אביו**, ויש סכנה שיחלה אם לא יקחנו על ידיו יחד עם האבן שמחזיק בה. (17) ואף שאין כאן סכנת נפשות, בכל זאת התירו חכמים איסור מוקצה משום סכנת חולי. (18).

יוחנן וריש לקיש שפוטר היה רבי שמעון אף במוציא את המת לקבורו, ואף שעיקר כוונתו לכבוד המת ולא לסלק את הטומאה. מדברי רבא בסוגיתנו משמע שאף שהוא פוטר במוציא את התינוק לקבורו, ולכן הזכיר רש"י כאן את דברי רבי יוחנן וריש לקיש בפרק המצניע.

ופירשו הרמב"ן והריטב"א בפרק המצניע, שאף על פי שיש צורך המת בהוצאתו לקבורה, מכל מקום, כיון שהנאת המוציא אינה אלא במניעת הטומאה, הרי זו מלאכה שאינה צריכה לגופה.

17. כתב הרמ"א [סימן שכ"ח סי"ז]: מותר לומר לאינו יהודי לעשות תבשיל לקטן שאין לו מה לאכול דסתם צרכי קטן כחולה שאין בו סכנה דמי. וכתב הגר"א שם שמקור דין זה מכאן, שמתירים איסור שבות בשביל צרכי הקטן.

18. כך פירש רש"י. ועיין בתוספות רי"ד. והרמב"ם [פכ"ה מהלכות שבת הט"ז] כתב "נוטל אדם את בנו שיש לו גיעגועין עליו והאבן

ופרכינן: **אי הכי**, (19) **מאי איריא** [מדוע קמב-א מדובר כאן דוקא] כשיש **אבן** ביד התינוק? הרי **אפילו** כשיש **דינר** בידו, נמי יש להתיר משום סכנת חולי!

אלמה [ולמה] **אמר רבא**: **לא שנו** שמותר לטלטל את התינוק עם מה שבידו, **אלא אבן**. אבל אם היה בידי התינוק **דינר**, **אסור**!

ומשנינן: **באבן** התירו, משום **דאי נפלה לה** מיד התינוק, **לא אתי אבוח לאיתויי** [לא יבוא אביו להרימה]. אבל **בדינר** לא התירו, משום **דאי נפיל, אתי אבוח לאתויי**. וטלטול בידיים חמור מטלטול באמצעות דבר המותר, וכשחששו חכמים לטלטול בידיים, החמירו

בידו". והק"ן אורה דקדק מלשונו שהדבר מותר ללא סכנת חולי, אלא כל שיש צורך בטלטול התינוק, מותר לטלטלו עם האבן, כמו שמותר לטלטל היתר עם איסור כשצריך להיתר ואי אפשר לנער את האיסור כמבואר בגמרא לקמן.

והגרע"א הקשה שיש סתירה בדברי התוספות, שמהתוספות לקמן [ד"ה ונשינהו] משמע שהיתר טלטול התינוק עם האבן הוא אותו היתר שיש בטלטול הכלכלה עם האבן כשאי אפשר לנער את האבן, ומדברי התוספות בסוגיתנו [ד"ה אי הכי] משמע שהתירו איסור מוקצה משום חולי כדברי רש"י.

ויש לעיין, לדעת רש"י מדוע באמת אין להתיר את טלטול התינוק עם האבן כמו שמתירים את טלטול הכלכלה עם האבן? ואומר החזון איש [סימן מ"ז ס"ק ב] כיון שיש לאב צורך שיחזיק התינוק את האבן כי הוא משתעשע בה, נחשב הדבר כטלטול לצורך הדבר המותר והאסור.

19. מהלשון "אי הכי" משמע שלולא דברי רבא היה מובן ההבדל בין אבן לדינר.

אף במקום שיש חשש חולי שאין בו סכנה, ואסור להחזיק בידו של תינוק ההולך ברגליו כשהוא מחזיק דינר בידו השניה⁽²⁰⁾.

תניא כוותיה דרבא:

א. המוציא כליו [בגדיו] מקופלים ומונחים על כתפו, וכן המוציא סנדליו וטבעותיו בידו ולא על אצבעותיו, חייב, כי לא הוציאם כדרך לבוש.

ואם היה מלוכש בהן, פטור, ומותר לכתחילה.

ב. המוציא אדם וכליו עליו, וסנדליו ברגליו,

וטבעותיו בידיו על אצבעותיו, (21) פטור על הוצאת האדם מפני שהחי נושא את עצמו, (22) ובגדי האדם ותכשיטיו בטלים לגביו.

ואילו הוציאן כמות שהן בידו של האדם הנישא, חייב המוציא.

ואין אומרים שהנישא הוציאם ולא הנושא. והיינו, כמו שאמר רבא.

שנינו במשנתנו: נוטל אדם כלכלה והאבן בתוכה.

ומקשינן: ואמאי, תיהוי כלכלה כפיס לדבר

לצורך אביו. אבל לפי רבא הסובר שהכיס לא בטל לתינוק וחייבים על הוצאתו, יש לנו להתיר לטלטל תינוק עם דינר כשם שמתירים לטלטל תינוק עם אבן.

20. כך כתב רש"י.

ולדעת הרמב"ן כשם שאין איסור לעמוד בארבע אמותיו של תינוק המחזיק דינר, כך אין איסור להחזיק בידו, ולא החמירו חכמים אלא בנוטל תינוק שיש בידו מוקצה משום חשש שמא יטלנו בידו, כי יאמר כשם שהתירו לטלטל מוקצה על ידי תינוק כך יש להתיר לטלטל בידים.

21. ברישא כתוב "וטבעותיו בידו" בלשון יחיד, ומשמעות הלשון היא שמחזיק את הטבעות בקומצו, ובסיפא כתוב "וטבעותיו בידיו" והמשמעות היא שלובשם על האצבעות [רש"י].

22. כתב רש"י, שברייאתא זו סוברת כרבי נתן. ועיין בהערה 10.

ומסבירים תוספות [ד"ה אין] שלולא דברי רבא היה אפשר לומר שטלטול אבן או דינר שביד התינוק לא מתייחס לנוטל אלא לתינוק, ואין בעצם נטילת התינוק כל איסור משום מוקצה, ונטילת תינוק שבידו דינר אסורה משום גזירה שמא יפול הדינר ויטלנו האב. אבל לפי רבא הסובר שיש בנטילת התינוק עם האבן משום איסור מוקצה אלא שהתירוהו משום חולי, קשה מדוע גזרו בדינר ולא התירו את הדבר משום חולי. ומדברי התוספות יוצא, שהיה מקום להחמיר ולאסור ליטול תינוק עם דינר אף שבעצם הדבר אין כל איסור, אלא שיש לנו חשש שמא יטלטל מוקצה. [ועיין בהערה הבאה שהרמב"ן חולק על זה].

והרמב"ן מפרש, שלולא דברי רבא היה אפשר לומר, שאבן שביד תינוק שהיא משחק שלו — בטלה אליו, וכן כיס בטל אליו מפני שהדרך לתת אותו לתינוק לצורך התינוק, ולכן אין בטלטול תינוק עם אבן או כיס חיוב משום הוצאה ואיסור טלטול מוקצה, אבל דינר לא בטל לתינוק שהרי אין דרך בני אדם לתת דינר לתינוק בשבילו, אלא נותנים לו דינר להחזיקו

את המוקצה [אם אפשר] לפני טלטולו, כמבואר במשנה הבאה!

ומתריצין: יש להעמיד את המשנה כדרבי אלעי אמר רב, שפירש את המשך המשנה בפירות המיטנפין, כגון תאנים ותותים שנטנפים בהשלכתם ארצה. הכא נמי — בפירות המיטנפין, שייפסדו אם ישליכו אותם לארץ. ובמקום הצורך לא חייבו חכמים לנער את המוקצה.⁽²⁵⁾

ואכתי מקשינן: ולינערינהו נעורי לפירות בתוך הכלכלה הצידה, וכשתהיה האבן מופרדת מהם, ינער אותה החוצה!⁽²⁶⁾

אמר רב חייא בר אשי אמר רב: הכא

האסור ותאסר בעצמה משום מוקצה!⁽²³⁾

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: הכא, בכלכלה מלאה פירות עסקינן, שהיא בסיס לדבר האסור והמותר, ובכגון זה שהדבר המותר חשוב מהדבר האסור,⁽²⁴⁾ אנו רואים את הבסיס כמשמש את הדבר המותר בעיקר, והוא לא נעשה למוקצה.

ומקשינן: ולישרינהו לפירי, ונשדי לאבן [הרי יש לו אפשרות להשליך את הפירות והאבן מהכלכלה], ונינקטינהו בידים [וילקט את הפירות בידיו] מהארץ, שכן הדין הוא שכאשר מונח על דבר המותר דבר מוקצה, ואין הדבר המותר מקבל דין בסיס מסיבה מסוימת, ומותר לטלטלו, יש להשליך ממנו

דוקא כשההיתר יפסד על ידי הניעור, אבל באופן שעל ידי הניעור יפסד האיסור לא התירו כי זה נחשב כטלטול לצורך הדבר האסור, או שגם באופן זה מותר לטלטל שהרי הטלטול הוא לצורך הדבר המותר אלא שאי אפשר לנער מפני הפסד המוקצה. וכתב שנראה שנחלקו בזה ראשונים.

26. התרומת הדשן [סימן נ"ז] כתב, שאף שמסברא היה נראה שאין איסור בורר בדברים גדולים המונחים זה ליד זה, מכל מקום לענין הלכה אין להקל בזה כיון שאין ראייה להתיר את הדבר. בספר תהילה לדוד [סימן ש"ט ס"ק ד'] עמד על השאלה, מדוע אין בניעור האבן מהכלכלה והפרדתה מהפירות משום איסור בורר? ועיין בהערה 28 שהרמב"ם לא גרס בגמרא קושיא זו. וכתב התהלה לדוד, שלדעת הרמב"ם קושיא זו לא קשה מפני שאי אפשר לנער את האבן משום איסור בורר.

27. צריך לגרוס כאן "רב" כמו בדפוס וינציא ולא "רבא" כמו בדפוס וילנא, שהרי רב חייא בר

23. הקשו הראשונים, מדוע לא נתרץ שמדובר בשוכח את האבן בכלכלה ולא במניח אותה בכוונה שתהיה שם בשבת, ולכן אין הכלכלה נעשית בסיס כמבואר בגמרא לקמן!

ומתרץ הרשב"א, שבאמת אפשר לתרץ כך, אלא שאז יהיה קשה עדיין למה לא ינער את האבן, ונצטרך לתרץ את תירוץ הגמרא שמדובר כאן בכלכלה מלאה פירות, ולכן קצרה הגמרא ולא דנה אם מדובר במשנה במניח או בשוכח. והריטב"א מתרץ בשם הראב"ד, שהכלכלה נעשית בסיס לאבן אף בשוכח, לפי שהיא עשויה להניח דברים בתוכה ומיועדת לשמש כבסיס לכל דבר הנמצא בה.

24. הגמרא אומרת בפרק כירה [לעיל מז א] שנר המשמש כבסיס לשמן ושברי פתילות, מותר לטלטלו במקום שהשמן חשוב משברי פתילות, ואסור לטלטלו במקום ששברי הפתילה חשובים יותר.

25. הגרע"א דן, האם מה שהתירו לטלטל את הכלכלה במקום שהניעור יביא לידי הפסד, זה

הטמאה קודם לכן. ועל כן התירו לקחת את כל הכלכלה עד השלחן, ושם ישליך את הפירות ויטול את התרומה הטהורה.

אבל אם היתה התרומה **טהורה למעלה** והתרומה **הטמאה למטה** — **שקיל** ליה **לטהורה**, ו**שביק** ליה **לטמאה** [יקח את הטהורה ויעזוב את הטמאה] בכלכלה, שהרי מן הסתם המשנה מדברת באופן המצוי שלא מניחים תרומה טהורה וטמאה ביחד אלא בסלים נפרדים, ואפשר לקחת את התרומה הטהורה לבדה בסלים שלה מהכלכלה⁽³⁰⁾.

ומקשינן: **וכי** כאשר **הטהורה למטה, נמי,**

בכלכלה פחותה [שיש בה חור בדופן או בשוליים] **עסקינן, האבן גופה נעשית דופן לכלכלה.**⁽²⁸⁾ ואם ישליכנה, יפלו הפירות מהכלכלה דרך החור. וכיון שאין אפשרות להשליך את המוקצה, מותר לטלטל את הכלכלה עמו.⁽²⁹⁾

שנינו במשנה: **מטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה.**

אמר רב חסדא: לא שנו, אלא באופן שהתרומה הטהורה מונחת בכלכלה למטה, והטמאה מונחת למעלה עליה, ואי אפשר לקחת את הטהורה לבדה מבלי שיטלטל את

שנחלקו הראשונים בביאור תירוץ הגמרא. לדעת הרמב"ם, הגמרא מתרצת שהאבן אינה מוקצה, ומדובר באופן שהידקו את האבן לכלכלה כדי שתשמש כסתימה, והמשנה מתירה את טלטול הכלכלה אף באופן שאין בה פירות. ועיין בהערה 28 שהבאנו את לשון הרמב"ם. ולדעת התוספות לא מדובר באופן שהידקו את האבן לכלכלה והאבן היא מוקצה, אבל אי אפשר לנער אותה מפני שהיא סותמת את הנקב. [ועיין ריטב"א]. אנו בארנו את הגמרא לפי שיטת התוספות.

30. כך כתבו התוספות [ד"ה הכא] והתוספות **ישנים** [ד"ה ונשדינהו] כי קשה להם מגמרא זו על הגמרא למעלה, מדוע התירו לטלטל כלכלה עם האבן כשיש בה פירות המיטנפים, הרי אפשר לקחת את הפירות בעצמם לשלחן כמו שאומר רב חסדא בתרומה טהורה המונחת על הטמאה! ובחידושים המיוחסים לר"ן כתב, שלפי זה מובן, מדוע התרומה הטמאה לא מטמאת את התרומה הטהורה? אמנם כתב שם שאפשר ליישב זאת גם בכך שמדובר בתרומה טהורה שלא הוכשרה לקבל טמאה.

אשי הוא תלמיד של רב, ורבא היה כמה דורות אחריו.

28. כתב הרמב"ם [פכ"ה מהלכות שבת הט"ז] "כלכלה שהיתה נקובה וסתם נקב שלה באבן — מותר לטלטלה שהרי האבן נעשית כדופן. היתה הכלכלה מלאה פירות והאבן בתוך הפירות, אם היו הפירות רטובים כגון ענבים ותותים, נוטל אותה כמו שהיא, שאם ינער הפירות יטנפו בעפר ובמקום הפסד לא גזרו".

והשיג עליו הרמב"ד, שלפי מסקנת הגמרא מדובר במשנה בכלכלה פחותה, ולהלכה אין הבדל בין פירות המיטנפים לפירות שאינם מיטנפים, שהרי אפשר לנער את האבן!

ותירוץ המגיד **משנה, שהרמב"ם לא גרס בגמרא את הקושיא "ולנערינהו נעוריי",** ודברי רב חייא בר אשי הם תירוץ נוסף על הקושיא הקודמת ומתירן שהאבן אינה מוקצה כי היא נעשתה לדופן הכלכלה, ושני התירוצים הם אמת ופסק אותם הרמב"ם. ועיין בהערה 26 מדוע לפי הרמב"ם אין להקשות את קושית הגמרא.

29. כתב החזון איש [סימן מ"ז ס"ק כ"ב]

הלוא אפשר להמנע מלטלטל את הכלכלה כולה עם התרומה הטמאה שבה, שהרי יש אפשרות לישדינהו, [שיזרוק את כל הפירות] על הארץ, ולינקטינהו [ויטול את הפירות הטהורים] מן הארץ!

אמר רבי אלעי אמר רב: הכא בפירות המיטנפין עסקינן, שאם יפלו לארץ ייפסדו. וכאשר אין אפשרות להמנע מלטלטל המוקצה, התירו לטלטל מוקצה עם דבר המותר.

מיתובי מברייתא, ששינונו בה: מטלטלין תרומה טמאה עם הטהורה, ועם החולין, בין שטהורה למעלה וטמאה למטה, בין שטמאה למעלה וטהורה למטה.

תיובתא דרב חסדא, האומר שאין להתיר כשהטהורה למעלה!

ומתריצין: אמר לך רב חסדא: מתניתין מדובר בה באופן שמלטל את הכלכלה לצורך גופו, שרוצה לאכול את הפירות עתה, וכאשר התרומה הטהורה למעלה אפשר לקחת אותה לבדה, ואין צורך לטלטל מוקצה. ואילו הברייתא מדברת כשמלטל את הכלכלה לצורך מקומו, ואם יקח את הטהורה בלבד, לא יתפנה מקום הכלכלה.

והוינן בה: מאי דוחקיה דרב חסדא לאוקמי מתניתין לצורך גופו, ולהעמיד את המשנה באופן מסוים? יעמידנה רב חסדא בטלטול לצורך מקומו, ובכל אופן!

אמר רבא: מתניתין, כוותיה דרב חסדא דייקא, שהיא עוסקת בטלטול לצורך גופו.

דקתני סיפא: מעות שעל הכר, מנער את הכר, והן נופלות, ואחר כך יקח את הכר.

ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: לא שנו שחייב לנער את הכר אלא כשמלטל לצורך גופו שהוא צריך את הכר.

אבל אם מלטל לצורך מקומו של הכר, מלטלו לכו ועודן עליו, שהרי המעות יפריעו לו לשימוש במקום.

ומדמוקמינן לסיפא במלטל לצורך גופו, רישא נמי מוקים לה רב חסדא במלטל לצורך גופו.

שינונו במשנה: רבי יהודה אומר: אף מעלין את המדומע באחד ומאה.

והוינן בה: ואמאי מותר לעשות כן? הא קא מתקן⁽³¹⁾ את האוכל⁽³²⁾, ויש לאסור את

את דמי התרומה.

32. מכאן יש ללמוד שיש באוכלין משום תיקון ומכה בפטיש. בספר עמק ברכה [יום טוב אות ט'] עמד על נקודה זו, והוכיח כן מדברי הרמב"ם [פכ"ג מהלכות שבת הי"ד] שאסור להגביה תרומות ומעשרות משום תיקון. ועיין בכיפור הלכה [סימן שי"ח ס"ד ד"ה והדחתן] שכתב "דענין מכה בפטיש בדבר אוכל הוא דבר

31. בהערה 7 הבאנו, שלדעת רש"י אפשר להתיר את המדומע בכך שיתן לכהן את דמי התרומה. ויש לעיין לפי זה, מדוע יש תיקון בהעלאה, הלוא אין היא מתירה את התערובת! התרומת הדשן [סימן נ"ד] דן בשאלה זו, ומסקנתו היא, שגם לדעת רש"י אסור לאכול מהתערובת עד שיתן דמים לכהן או שיפריש את התרומה מהתערובת, כי אם תהיה התערובת מותרת, יש לחוש שיאכלנה וישכח לתת לכהן

הדבר אטו תיקון כלי! (33)

התרומה למקום אחר, לתוך פירות חולין.

רבי אליעזר אומר: אותה תערוכת מדמעת את החולין כאלו כלה תרומה ודאי. וצריך שיהיה פי מאה ממנה בחולין השניים כדי להתירם לזרים. והטעם הוא, שרואים את החלק שפרש מהדימוע כאילו היה מונח בנפרד בתוך החולין.

וחכמים אומרים: אין המדומע שנופל למקום אחר מדמע אלא לפי חשבון יחסי. שאם התרומה היא שליש מהתערוכת הראשונה, אומרים, ששליש מהחלק שנופל למקום אחר הוא תרומה, ואם היא רבע מהתערוכת, אף באותו חלק יש רבע תרומה, ודי בכך שיהיה פי מאה מחלק התרומה כדי להתיר את

ומשנינו: כיון שאפשר להעלות את התרומה, ולקבוע שזו התרומה, לפיכך, לענינים מסויימים אנו מתייחסים אל התרומה אף כשהיא מעורבת כאילו היא מונחת לבדה וניכרת. כי רבי יהודה כרבי אליעזר סבירא ליה, דאמר: תרומה המדומעת, כאילו בעינא מחתא [מונחת היא בעינה וניכרת בתערוכת]. וכמו שמותר להפריד בין תרומה לחולין כשהתרומה ניכרת, כך מותר להעלות את התרומה מן המדומע.

דתנן: סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה חולין, ונרמעה, (34) נאסרה כל התערוכת לזרים, ונפל חלק מן המדומע כשיעור

חדש, שלא נמצא בפוסקים.

נחלקו האמוראים אלא בטעם איסור טבילת כלי טמא שאפשר להשתמש בו בטומאה, אבל כלי האסור בשימוש אסור לטובלו משום תיקון כלי לכל הדעות, ואין בו חילוק בין אם הוא חייב בטבילה מדאורייתא או מדרבנן.

והשאגת אריה מוכיח את סברת המגיד משנה מהגמרא המקשה על רבי יהודה "והא קא מתקן", הרי שהיה פשוט לה שאף שמדאורייתא התרומה בטלה, יש בהתרת איסור דרבנן משום תיקון לכל הדעות משום שאסור לאכול את המדומע לפני התיקון.

34. האחרונים תמהו, הרי במשנה זו מדובר בתרומה שנדמעה, ובה אי אפשר להגיד שהיא נחשבת כניכרת, והיה לגמרא להביא את המשנה הקודמת במסכת תרומות, שהיא מדברת על תרומה שנפלה למאה חולין ושם נחלקו רבי אליעזר ורבנן כשם שנחלקו במשנה המובאת כאן בגמרא! ועיין בשפת אמת ובמרומי שדה.

33. נחלקו הראשונים והפוסקים האם מותר להטביל כלים הנקחים מעכו"ם בשבת [או"ח סימן שכ"ג ס"ז] והשאגת אריה [סימן נ"ו] הוכיח מגמרא זו לאסור, ונביא את הענין בקצרה.

הגמרא אומרת במסכת ביצה [יו ב] שלכל הדעות, אסור להטביל כלי מטומאתו בשבת ויום טוב, ונחלקו האמוראים שם [י"ח א] בטעם האיסור. לדעת רבא טעם האיסור הוא משום שנראה כמתקן כלי, ומבואר שם בסוגיא שכלי הטמא מדרבנן — מותר לטובלו בשבת.

ולפי זה פסק הרשב"א כיון שטבילת כלים הנקחים מהעכו"ם היא מן התורה, אסור להטביל כלים אלו בשבת. ולדעת הרמב"ם הסובר שטבילה זו היא מדרבנן, מותר להטבילם בשבת. והביאו המגיד משנה [פ"ד מהלכות יום טוב הי"ח].

והמגיד משנה כתב, שאף לפי הרמב"ם אסור לטבול כלי הנקח מעכו"ם בשבת, ולא

התערובת השניה⁽³⁵⁾.

ודחינן: **אימר, דשמעת ליה לרבי אליעזר סברא זו, אלא כשהיא לחומרא, אבל כשהיא לקולא — מי שמעת ליה? וקשה לחדש סברא כזו אף להקל.**

ואמרינן: **אלא, הוא** [רבי יהודה במשנתנו], **דאמר כרבי שמעון, שאומר סברת "תרומה בעינא מחתא" אף לקולא.**

ברתנן: סאה תרומה שנפלה למאה חולין, וצריך להגביה סאה כדי להתיר את התערובת, ולא הספיק להגביה את הסאה עד שנפלה סאה אחרת של תרומה לתערובת — הרי זו אסורה לפי שעתה אין התרומה בטלה במאה.

ורבי שמעון מתיר⁽³⁶⁾, ולכאורה, טעמו של רבי שמעון הוא משום שהוא מחשיב את התרומה שצריך להוציא מהתערובת כאילו

היא עומדת בפני עצמה, ומכיון שהיא לא מעורבת אין היא מצטרפת עם התרומה השניה שנפלה, והתרומה השניה מתבטלת במאה חולין שנפלה לתוכן.

ודחינן: **וממאי שזה טעמו של רבי שמעון? דילמא התם, בהא קמיפלגי:**

דתנא קמא סבר: אף על גב דנפלו שתי התרומות בזה אחר זה, וכשנפלה הראשונה היה אפשר להתיר את התערובת על ידי העלאה, מכל מקום, כיון שלא הותרה התערובת והתרומה נמצאת בה, הרי זה כמאן דנפל בבת אחת דמי, והא לחמשיין נפלה, והא לחמשיין נפלה, ואין התרומות מתבטלות במאה⁽³⁷⁾.

ורבי שמעון סבר: תרומה קמייתא בטל במאה ונעשית לחולין. והא, התרומה השניה, תיבטל במאה וחד חולין. ואף שהתערובת אסורה כל זמן שלא העלו את

הבעלים שנפלה הסאה הראשונה ואחר כך נפלה הסאה השניה, התערובת מותרת, ואם לא ידע בנפילתה לפני שנפלה הסאה השניה, התערובת אסורה. ופסק הרמב"ם [פ"ג מהלכות תרומות ה"ו] כרבי אליעזר כרבי שמעון.

והשיג עליו הראב"ד שלא היה לו לפסוק כדעת יחיד, ולתנא קמא התערובת אסורה בכל אופן. ותיריך הכסף משנה, שהרמב"ם סובר שרבי אליעזר כרבי שמעון מפרש את דעת תנא קמא.

37. לדעת הר"ש [ערלה פ"ב מ"ג] דין זה לא קיים אלא בתרומה שהיה צריך להרימה ולא הרימו אותה, ועל כן היא מצטרפת עם התרומה הנוספת. אבל ערלה שהתבטלה במאתיים ואחר

35. נחלקו בעלי התוספות במסכת חולין [ק' א ד"ה בשקדם] על חתיכת נבלה שנתבשלה עם חתיכות כשרות ונאסרו, ונפלה אחת מהחתיכות שנאסרו לקדרה אחרת, לדעת רבינו אפרים, כדי להתיר קדירה זו, אנו צריכים שיהיה בהיתר ששים כנגד האיסור שיש בחתיכה בלבד. ולדעת רבינו תם צריך שיהיה בהיתר ששים כנגד כל החתיכה הנאסרת, כי החתיכה עצמה נעשית נבלה. וכתבו התוספות שם שאין להביא ראיה לדעת המתירים מהמשנה שאומרת שאין המדומע מדמע אלא לפי חשבון, כי בדבר יבש המעורב ביבש לא אומרים "חתיכה נעשית נבילה" לכל הדעות.

36. התוספתא במסכת תרומות מביאה את דעת רבי אליעזר כרבי שמעון האומר שאם ידע